Aleg. 190

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej z petycyi Wydziałów powiatowych w Bochni, Dąbrowy, Gródku, Przemyślu, Samborze i Złoczowie w sprawie wypłacania dodatków gminnych na potrzeby szkolne wprost przewodniczącym Rad szkolnych miejscowych.

Wysoki Sejmie!

Wspomniane powyżej petycye popierają żądania nieraz już stawiane przez ludzi, biorących żywszy udział w miejscowych sprawach szkół ludowych. Chodzi o to, komu urzędy podatkowe mają wypłacać kwoty przeznaczone na zaspokojenie bieżących potrzeb szkolnych, budżetem szkolnym miejscowym objętych. Praktyka dotychczasowa była zmienna.

W niektórych okręgach wypłacano kwoty te do rąk wójtów, w innych przez dłuższy czas do rąk przewodniczących Rad szkolnych miejscowych. Kwestya ta nieraz w Komisyi szkolnej podnoszoną była a zawsze wszyscy, co blizej znają stosunki wiejskie, zgodnie się oświadczali za tym ostatnim sposobem. Wypłacanie bowiem owych dodatków wójtom, w najlepszym razie spowoduje zwłokę niepotrzebną. Jeżeli zaś wójt ociąga się z oddaniem odebranej gotówki, a znaglony innemi potrzebami, użyje jej, choćby tylko tymczasowo, na wydatki gminne, co się często zdarza, to szkoła narażoną bywa, jak się też rzeczywiście w wielu miejscach dzieje, na brak opału, materyału na reperacye, opłaty stróża i t. d.

Chcąc temu zaradzić, a w obec tego, że poprzednio poczynione w Sejmie uwagi nie skutkowały, powziął Sejm dnia 27. marca 1899 r. następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd do wydania w właściwej drodze stosownych rozporządzeń, aby c. k. urzędy podatkowe wypłacały kwoty, wpływające do funduszu szkolnego miejscowego (w myśl art. 6, 7 i 8 ust. kraj. z 24. kwietnia 1894 r. Nr. 49 dz. u. kr.) do rąk przewodniczących rad szkolnych miejscowych.“

Ze sprawozdania z czynności II. Departamentu widać, że rezolucya ta napotkała na trudności, które wszakże uzasadnione nie były. Uchwała bowiem Sejmu nie była powziętą bez koniecznej potrzeby, potrzeba ta owszem była nieraz wykazaną, a doświadczeniem w okręgach szkolnych stwierdzoną. Mylne było twierdzenie, jakoby czynność ta obciążała znacznie urzędy podatkowe, gdyż w różnych czasach i okręgach urzędy już ją faktycznie i bez żadnych trudności pełniły, a praktyka przeciwna, która zresztą bynajmniej stałą i jednolitą nie była, nie okazała się wystarczającą. W dotyczącej korespondencyi między władzami Wydział krajowy słusznie bronił powagi swojej i Sejmu, a fakt, że Namiestnictwo wezwania Sejmu nie wykonało, ani ostatecznie na

pismo Wydziału krajowego z d. 25. lipca z. r nie odpowiedziało, spowodował Komisyę szkolną w myśl nieraz objawionego zdania i na poparcie wspomnianych na wstępie petycyi do przedstawienia Sejmowi sprawy tej ponownie, ale w zmienionej formie.

Wprawdzie wypłacanie onych dodatków do rąk przewodniczących Rad szkolnych miejscowych nie jest w sprzeczności z żadną ustawą, a też jakto już przytoczono, odbywało się faktycznie na podstawie rozporządzenia, lub conajmniej zezwolenia dotyczącej władzy, zatem do ustalenia tej praktyki zdawałoby się wystarczyć ponowne rozporządzenie, względnie przypomnienie z urzędu.

W obec jednak oświadczenia reprezentantów c. k. władz, że celem zapewnienia tej praktyce stałej podstawy pożądaną jest nowa ustawa, Komisya szkolna, dbając o rzecz a nie o formę, przedkłada Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy dodatkowej, która postępowanie urzędów podatkowych stanowczo unormuje, opierając się na ustawie krajowej z dnia 24. kwietnia 1894 r. o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Komisya szkolna tedy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt do ustawy:

Czartoryski
przewodniczący i sprawozdawca.

Ustawa

o sposobie pobierania od gmin kwot konkurencyjnych na rzecz funduszów szkolnych miejscowych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Kwoty konkurencyjne przypadające od gmin na mocy art. 6. 7. 8. i 9. ustawy krajowej z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. ust. kraj. na rzecz funduszów szkolnych miejscowych, o ile gminy uiszczają je z dodatków gminnych do podatków bezpośrednich, będą urzędy podatkowe w miarę wpływania tych dodatków wypłacać do rąk przewodniczących Rad szkolnych miejscowych względnie tychże zastępców, albo innych osób, które Rada szkolna okręgowa wskaże, jako do tego poboru uprawnione.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom Wyznań i Oświaty tudzież Skarbu.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.